

profilu cherez proektne navchannya [Formation of the culture of ecological safety of future professionals of the construction profile through project training]. Zbirnyk naukovykh prats' NUK. № 3. S. 143–148. [in Ukrainian]

7. Boychenko, S. V., Sayenko, T. V. (2013). Ekolohichna osvita – osnova staloho rozvytku suspil'stva [Environmental education is the basis of sustainable development of society]. K.: Universytet «Ukrayina». 502 s. [in Ukrainian]

8. Bondar, O. I., Baranovs'ka, V. YE., Yeres'ko, O. V. ta in. (2015). Ekolohichna osvita dlya staloho rozvytku u zapytannyakh ta vidpovidyakh: naukovy metodychnyy posibnyk dlya vchyteliv [Environmental education for sustainable development in questions and answers: scientific methodical guide for teachers]/ za red. O. I. Bondarya. Kherson: Hrin' D.S. 228 s. [in Ukrainian]

9. Bilyavs'kyu, H. O. (2008). Stan ekolohichnoyi osvity v Ukrayini [State of environmental education in Ukraine]. Trylyns'kyk, 3. S. 4–5. [in Ukrainian]

10. Melash, V.D., Molodychenko, V.V., Oleksenko, T. D. (2012). Bezperervna ekolohichna osvita: teoriya i praktyka [Continuous environmental education: theory and practice]: navch.-metod. posib. Melitopol': Vydavnychyy budynok MMD. 212 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

КУЧАЙ Тетяна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Наукові інтереси: екологічна освіта як компонент загальної культури фахівця закладу вищої освіти.

ДУТКА Ганна – доктор педагогічних наук, професор, заступник керівника Центру забезпечення

якості освіти, професор кафедри дошкільної та початкової освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: екологічна освіта як компонент загальної культури фахівця закладу вищої освіти.

ГОНЧАРУК Оксана – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Наукові інтереси: екологічна освіта як компонент загальної культури фахівця закладу вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KUCHAI Tatiana – doctor of pedagogical sciences, professor of the department of pedagogy, psychology, primary and preschool education and management of educational institutions, Transcarpathian Hungarian Institute.

Scientific interests: environmental education as a component of the general culture of a specialist in a higher education institution.

DUTKA Hanna – doctor of pedagogical sciences, professor, quality of education, professor of the department of preschool and elementary education Lviv National University named after Ivan Franko.

Scientific interests: environmental education as a component of the general culture of a specialist in a higher education institution.

HONCHARUK Oksana – Candidate of Pedagogical Sciences, senior lecturer of the Department of Pedagogy of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine.

Scientific interests: environmental education as a component of the general culture of a specialist in a higher education institution.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.

УДК 373.3

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-257-262

МИКОЛАЙЧУК Анжела Володимирівна –

методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти, старший викладач кафедри педагогіки та психології Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6796-2386>
e-mail: anglutsk@gmail.com

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: РЕСУРСИ ОСВІТИ ДЛЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

У статті розглянуто сутність поняття педагогіки партнерства, окреслено принципи, такі як: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей). Обґрунтовано складові партнерської взаємодії. Зазначено, що основою педагогіки партнерства є демократичний спосіб співпраці між учителем, учнем і батьками, які об'єднані спільними цілями та напрямками, – рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Педагогіка партнерства передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість. Особливу увагу приділено умовам формування партнерської взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу. Доведено, що партнерська взаємодія потребує постійного розвитку ефективної професійної діяльності педагога. Зазначено, що ключова роль з формування позитивної взаємодії відводиться педагогу. Розглянуто ресурси освіти, орієнтовані на розвиток м'яких навичок, емоційного та соціального інтелектів, навичок ненасильницького спілкування. Розкрито філософський аспект методу ненасильницького спілкування, який базується на: довірі, повазі, щирості, вдячності, підтримці, партнерстві, гуманності, спостереженні, комфортності у взаєминах; безупередженому прийнятті будь-якої людини такою, якою вона є; умінні відслідковувати потреби та контролювати свої емоції, відповідати за свої думки, слова, дії, пробачати помилки собі та іншим, емпатійно слухати, розуміти, приймати та усвідомлювати емоції не розділяючи їх на негативні чи позитивні – усі емоції нормальні. Аргументовано, що ці компоненти відповідають принципам партнерської взаємодії Нової української школи. Продемонстровано покрокову структуру практичного застосування методу ненасильницького спілкування. Зроблено висновок, що впровадження методу ненасильницького спілкування, програми соціально-емоційного та етичного навчання в освітній процес може

запобігти конфліктним ситуаціям, які спричинені викликами сьогодення, а також пропагуватися як інноваційні стратегії Нової української школи в освіті дітей, при якій приймаються всі індивідуальні особливості особистості, та позиціонуватися як форма партнерської взаємодії для усіх учасників освітнього процесу.

Ключові слова: педагогіка партнерства, освітній процес, нова українська школа, партнерська взаємодія, педагоги, учні.

MYKOLAYCHUK Angela Volodymyrivna –

methodologist of the resource center for supporting inclusive education, senior lecturer of the department of pedagogy and psychology of the Volyn Institute of Postgraduate Pedagogical Education
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6796-2386>
e- mail: anglutsk@gmail.com

NEW UKRAINIAN SCHOOL: EDUCATIONAL RESOURCES FOR PARTNERSHIP INTERACTION

The article examines the essence of the concept of partnership pedagogy, outlines principles such as: respect for the individual; benevolence and positive attitude; trust in relationships; dialogue - interaction - mutual respect; distributed leadership (proactivity, right to choose and responsibility for it, horizontality of connections); principles of social partnership (equality of parties, voluntary acceptance of obligations, obligation to fulfill agreements). The components of partnership interaction are substantiated. It is noted that the basis of partnership pedagogy is a democratic way of cooperation between the teacher, student and parents who are united by common goals and directions, equal participants in the educational process, responsible for the result. Partnership pedagogy assumes unconditional equality in the right to respect, trust, benevolent attitude and mutual demands. Special attention is paid to the conditions of forming partnership interaction with all participants of the educational process. It has been proven that partnership interaction requires constant development of the effective professional activity of the teacher. It is noted that the teacher plays a key role in the formation of positive interaction. Educational resources focused on the development of soft skills, emotional and social intelligence, and nonviolent communication skills are considered. The philosophical aspect of the method of nonviolent communication is revealed, which is based on: trust, respect, sincerity, gratitude, support, partnership, humanity, observation, comfort in relationships; unbiased acceptance of any person as he is; able to monitor needs and control one's emotions, be responsible for one's thoughts, words, actions, forgive oneself and others' mistakes, listen empathetically, understand, accept and be aware of emotions without dividing them into negative or positive - all emotions are normal. It is argued that these components correspond to the principles of partnership interaction of the New Ukrainian School. The step-by-step structure of the practical application of the method of nonviolent communication is demonstrated. It was concluded that the introduction of the method of non-violent communication, the program of socio-emotional and ethical training into the educational process can prevent conflict situations caused by today's challenges, as well as be promoted as innovative strategies of the New Ukrainian School in the education of children, in which all individual characteristics of the personality are accepted, and be positioned as a form of partnership interaction for all participants in the educational process.

Key words: partnership pedagogy, educational process, new Ukrainian school, partnership interaction, teachers, students.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Одним із напрямів сучасної реформи загальної середньої освіти, згідно з Концепцією Нової української школи (НУШ), визначено запровадження педагогіки партнерства, в основі якої – співпраця всіх суб'єктів освіти.

В урядових документах окреслено принципи педагогіки партнерства: повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти окреслено, принципи серед яких: радість пізнання (організація пізнавального процесу, який приносить радість дитині); безпека (створення атмосфери довіри і взаємоповаги, де немає насильства і цькування); утвердження людської гідності (виховання у

дітей чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до вільного вибору і прав людини) [7].

Зазначається, що педагогічна система має відійти від односторонньої авторитарної комунікації і вибудовуватися на основі авторитету вчителя і довіри до нього.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У загальній педагогіці партнерство свого часу досліджували в різних аспектах (Ш. Амонашвілі, Л. Гуцуляк, Дж. Епштейн, А. Макаренко, В. Сухомлинський, С. Лисенкова та ін.). У спеціальній педагогіці його розглядали переважно крізь призму корекційної спрямованості навчання та комплексної допомоги дітям з особливими освітніми потребами (В. Бондар, Л. Вавіна, А. Висоцька, А. Вільшанська, С. Миронова, Л. Шипіцина та ін.). Особливої актуальності проблема командної взаємодії набула в останні роки у зв'язку зі запровадженням інклюзивного навчання (Ю. Бистрова, М. Буйняк, І. Демченко, Т. Докучина, З. Ленів, І. Луценко, О. Мартинчук,

М. Матвеева, С. Миронова, Д. Шульженко та ін.). Проте механізм і технології співпраці, роль кожного учасника освітнього процесу залишаються вагомими напрямками наукових і методичних розробок [5].

Мета статті: розкрити сутність поняття «педагогіка партнерства», пріоритетні складові Нової української школи та висвітлити ресурси партнерської взаємодії, які притаманні сучасним реформаційним освітнім процесам.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Євгенію Тіроні, доктор філософії з соціології в Школі передових досліджень соціальних наук у Парижі, член академії соціальних наук пропонує дискурс для роздумів «Щоб знайти відповідь на запитання «Яка освіта нам потрібна?», спитаймо себе: «А у якому суспільстві ми хочемо жити?»» [3]. Відповіді на ці питання дає Нова українська школа (НУШ), оскільки головною метою ключової реформи (НУШ) Міністерства освіти і науки є створення школи, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті.

НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння [4].

На сучасному етапі освітніх реформаційних процесів щодо формування партнерської взаємодії перед педагогами постають завдання, серед яких:

- створення емоційного комфорту та відчуття безпеки в освітньому середовищі;
- забезпечення індивідуального підходу в освітньому процесі;
- розвиток демократичної взаємодії та емпатійного міжособистісного спілкування в дитячій спільноті;
- формування прийняття та підтримки дитини учнівською спільнотою; – залучення дітей до різних видів спільної діяльності;
- взаємодія з батьками/законними представниками, їх залучення до освітнього процесу [5].

Виконання зазначених завдань можливе за умови синергетичності дій педагогів закладів освіти, батьків, а також розвитку емпатійності учнівської спільноти, її вміння жити та навчатися разом.

Автори навчально-методичного посібника «Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи (Т. Бабко, О. Банах, А. Вознюк, Т. Коломоець, Л. Кудрик, О. Мельник) розкривають дискурс партнерства, вказуючи на те, що «...основою педагогіки партнерства є демократичний спосіб співпраці між учителем, учнем і батьками, які об'єднані

спільними цілями та напрямками, – рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Педагогіка партнерства передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість» [5].

У навчально-методичному посібнику «Нова українська школа: poradnik для вчителя» зазначено: «Учителі мають усвідомлювати всю відповідальність за своїх учнів, що передбачає такі обов'язки:

- поважати кожну дитину;
- вірити в успішність кожної дитини;
- бути чесними і визнавати власні помилки;
- вміти слухати й дотримуватися конфіденційності;
- бути послідовними й справедливими;
- мати високі очікування щодо кожного учня, у тому числі учнів з особливими освітніми потребами;
- цінувати особисті зусилля дітей;
- організовувати стимулююче навчальне середовище;
- постійно оновлювати свої знання про дитячий розвиток» [6].

Автори названого посібника зазначають, що учні у першому класі вже можуть: диференціювати свої бажання і обов'язки, усвідомлювати себе частиною колективу. У них помітно зростає здатність оцінювати власну діяльність і вчинки. Учні можуть узгоджувати свої дії з діями інших, проте не завжди нехтують своїми інтересами заради спільних, групових інтересів. У дітей означеного віку недостатньо обмірковані імпульсивні дії і вчинки.

Цей вік є сприятливим для формування мотивів учіння, розвитку стійких пізнавальних потреб; розвитку продуктивних прийомів і навичок навчальної діяльності; розкриття індивідуальних особливостей і здібностей; розвитку навичок самоконтролю, самоорганізації та саморегуляції; становлення адекватної самооцінки; розвитку критичності в ставленні до себе та оточення; засвоєння соціальних норм, розвитку навичок спілкування з однолітками, встановлення тісних дружніх контактів [6].

Усі школярі гідні навчатися у середовищі, де забезпечені їхні потреби – базові потреби, потреби у навчанні, створені додаткові умови (для дітей з особливими освітніми потребами). У такому освітньому просторі є баланс між навчальними видами діяльності, ініційованими вчителем, та видами діяльності, запропонованими самими дітьми. Учні мають можливість робити власний вибір, розвивати нові та удосконалювати наявні практичні навички, отримувати нові знання, зміцнювати своє позитивне ставлення до інших

Дуже важливо, щоб учителі повною мірою розуміли свою роль моделі бажаної поведінки та ставлення до людей із повагою, добротою й

відповідальністю. Як вони слухають та дозволяють? Як вони поведуть себе, коли самі помиляються і коли помиляються інші? Як вони перетворюють класну кімнату на місце, де учні спільно шукають рішення проблем і шляхи виконання завдань? Саме педагоги відіграють значиму роль у процесі розвитку і впровадження демократії та прав людини [3].

Відзначається, що педагоги мають розуміти необхідність формування, наприклад, таких рис і чеснот у вихованців, які визнали пріоритетними понад 50 країн світу: креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість, чесність, енергійність, любов, доброта, соціальний та емоційний інтелект, співпраця, справедливість, лідерство, вміння вибачати, скромність, розсудливість, самоконтроль, поцінування краси, вдячність, оптимізм, почуття гумору і віра (за класифікацією Мартіна Селігмана і Кристофера Петерсона) [3].

Такі риси реально формувати в умовах партнерської взаємодії, основою якої є налагодження міжособистісної комунікації учасників освітнього процесу на засадах ненасильницького спілкування, застосування якого зменшує агресію, допомагає розв'язувати конфлікти, а отже, сприяє створенню у міжособистісній комунікації простору співпереживання і взаємопідтримки. Також, потребує посилення уваги щодо впровадження в освітній процес закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти соціально-емоційного та етичного навчання (СЕЕН), в основу якого покладені наукові напрацювання з емоційного інтелекту Д. Гоулмена та яке орієнтоване на розвиток м'яких навичок за такими напрямками, як самоусвідомлення, самоорганізація, соціальна свідомість, побудова стосунків та ухвалення відповідальних рішень [2]. Безумовно, розвиток емоційного та соціального інтелекту має позитивний вплив на взаємодію як в учнівській, так і вчительській спільнотах:

1. Самосвідомість або усвідомлення власних емоцій:

- удосконалення навичок розпізнавання емоцій та вміння їх
- називати;
- вміння краще зрозуміти причини почуттів;
- усвідомлення різниці між почуттями та діями.

2. Самоконтроль або вміння керувати емоціями:

- розвинена стійкість до розчарувань та вміння керувати гнівом;
- менша кількість словесних образ, бійок і випадків зриву шкільних занять;
- вміння належним чином виявити гнів, не переходячи до бійки;

- менш агресивна та деструктивна поведінка;

- більше позитивних почуттів щодо себе, школи та сім'ї;

- здатність краще боротися зі стресом;
- менше соціальної тривожності.

3. Самомотивація або вміння правильно скеровувати емоції:

- посилення почуття відповідальності;
- поліпшення здатності зосереджувати увагу на конкретному завданні;

- менша імпульсивність, більший самоконтроль;

- підвищення рівня академічних досягнень.

4. Емпатія або вміння розпізнавати емоції інших людей:

- більш розвинуте вміння приймати точку зору іншої людини;

- посилення емпатії та сприйнятливості до почуттів інших;

- здатність уважніше слухати.

5. Налагодження та підтримання стосунків:

- здатність краще аналізувати й розуміти власні стосунки з іншими;

- вміння ефективно вирішувати конфлікти та обговорювати непорозуміння;

- вміння розв'язувати проблеми, що виникають у стосунках;

- більша впевненість у собі й хороші навички спілкування;

- велика популярність і товариськість, залученість до справ однолітків;

- більша дбайливість і люб'язність;

- більша залученість у суспільне життя, краще вміння вписуватись у певну групу;

- щедрість, відкритість, краща співпраця з іншими, готовність допомогти;

- більша демократичність у стосунках з іншими людьми [2].

Науковці зазначають, що передумовою розвитку партнерської взаємодії є процес соціалізації дитини/дорослої особи, в основі якого – потреба в соціальних контактах з дорослими та однолітками. Тому необхідно працювати над розвитком емоційного, соціального інтелекту та впроваджувати програму інтелектуально-емоційного, етичного навчання (СЕЕН).

Основою взаємодії є ефективна комунікація – це спланована і системна робота, де педагог чітко розуміє: про що необхідно говорити, у якому форматі доносити інформацію, як обрати правильний час, як отримати зворотний зв'язок, з ким спілкується.

Підтвердженням якісного процесу формування партнерської взаємодії може бути думка Марії Монтессорі: «Щасливими можна назвати тих учителів, які дійшли зі своїм класом до етапу, коли вони можуть сказати: «Незалежно

від моєї присутності, клас працює. Група досягла самостійності» [6].

З досвіду вивчення проблеми взаємодії усіх учасників освітнього процесу в закладі освіти вважаємо, що ненасильницьке спілкування (ННС) допомагає реалізувати концептуальні принципи педагогіки партнерства в конструктивний спосіб, позаяк передбачає інтеграцію: свідомості (низка принципів, життя згідно з якими сповнене співчуття, співпраці, хоробрості та щирості); мови (розуміння того, як саме слова сприяють зв'язку або ж відчуженості); спілкування (знання про те, як просити бажаного, як чути інших, навіть у разі розбіжності поглядів, і як ухвалювати рішення, які задовольняють усіх); способу впливу (дії з позиції «влада разом з іншими», замість позиції «влада над іншими») [1].

Світова практика налагодження взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу демонструє універсальність застосування методу ненасильницького спілкування (ННС), автором якого є Маршал Розенберг, доктор філософії, американський психолог, медіатор, педагог. Цей метод широко використовується у сферах освіти, психології, психотерапії, бізнесу, дипломатії та миротворчості, впроваджується у школах Заходу (США, Швейцарія, Угорщина і т. д.); практикується в реабілітаційній психології, в програмах роботи з кривдниками. Метод ненасильницького спілкування демонструє стратегію побудови мирних стосунків, ефективної позитивної взаємодії на довірі, повазі, щирості, прийнятті, вдячності, усвідомленості, відповідальності [1].

Ненасильницьке спілкування передбачає умову, коли інтереси всіх сторін задоволені, модель ведення діалогу через спостереження, емоції (відчуття), потреби, прохання. Принципи ненасильницького спілкування дають можливість подивитися на звичайні речі під іншим кутом, зокрема: як управлятися з власними емоціями і перестати нести відповідальність за емоції інших; як усвідомлювати власні потреби і способи (стратегії) їх задоволення; як створити простір, в якому ми можемо співпрацювати.

У промові на національній конференції Монтессорі-педагогів Маршалл Б. Розенберг зазначав: «Дітям потрібно набагато більше, ніж базові навички читання, письма та математики, якими б важливими вони не були. Діти також повинні навчитися думати самостійно, знаходити сенс у тому, що вони навчаються, і як працювати та жити разом» [1].

Використання ННС в освіті створює безпеку та довіру, надаючи дітям, батькам, сім'ям, педагогічному колективу можливість бути почутими, відчуті підтримку спільноти, впевнено висловлюватись у спосіб, який, швидше за все, призведе до зв'язку та розвитку, легкості у запобіганні та вирішенні конфліктів.

Навички ненасильницької комунікації в освіті – при глобальному їх сприйнятті – викликають нове усвідомлення того, ким ми є як люди, і чому ми тут.

Філософський аспект методу ННС базується на: довірі, повазі, щирості, вдячності, підтримці, партнерстві, гуманності, спостереженні, комфортності у взаєминах; безупередженому прийнятті будь-якої людини такою, якою вона є; умінні відслідковувати потреби та контролювати свої емоції, відповідати за свої думки, слова, дії, пробачати помилки собі та іншим, емпатійно слухати, розуміти, приймати та усвідомлювати емоції не розділяючи їх на негативні чи позитивні – усі емоції нормальні (тільки можуть бути приємні, неприємні як реакція на певний факт, ситуацію). Ці компоненти відповідають принципам партнерської взаємодії Нової української школи.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок напряму. Отже, зважаючи на тенденції, зміст реформаційних процесів в українській освіті, пріоритетну складову світового досвіду зі застосування та результативності формування емоційного та соціального інтелектів, методу ненасильницького спілкування пропонуємо думку про те, що зазначені методики, можуть бути ключовими освітніми ресурсами в парадигмі Нової української школи. Впровадження методу ненасильницького спілкування, програми соціально-емоційного та етичного навчання може запобігти конфліктним ситуаціям, спричинених викликами сьогодення, а також пропагуватися як інноваційні стратегії Нової української школи в освіті дітей, за якої приймаються всі індивідуальні особливості особистості, та позиціонуватися як форма партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Content by PuddleDancer Press. Use of content okay with attribution. Please visit www.nonviolentcommunication.com to learn more about Nonviolent Communication. URL: https://www.nonviolentcommunication.com/learn-nonviolent-communication/nvc-education/?doing_wp_cron=1700606396.6559031009674072265625
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків : Віват, 2018. С. 482–484.
3. Живемо в демократії. Матеріалами міжнародної освітньої платформи URL: <https://www.living-democracy.com/uk/>
4. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
5. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи : навч.-метод. посібник / Т. М. Бабко, О. А. Банах, А. В. Вознюк, Т. А. Коломоєць, Л. Г. Кудрик, О. М. Мельник. К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. 208 с.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

7. Освіта на основі життєвих навичок. Адвокаційний модуль для керівних кадрів. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/21/108>

8. Розенберг М. Ненасильницьке спілкування: мова життя/ Переклад з англ. К.: Видавництво «Софія», 2019. 288 с.

REFERENCES

1. Content by PuddleDancer Press. Use of content okay with attribution. Please visit www.nonviolentcommunication.com to learn more about Nonviolent Communication. URL: https://www.nonviolentcommunication.com/learn-nonviolent-communication/nvc-education/?doing_wp_cron=1700606396.6559031009674072265625 [in English]

2. Goulman, D. (2018). Emotsiyni intelekt [Emotional intelligence] Kharkiv : Vivat. S. 482–484. [in Ukrainian]

3. Zhyvemo v demokratii [We live in a democracy]. Materialamy mizhnarodnoi osvitoi platformy. URL: <https://www.living-democracy.com/uk/> [in Ukrainian]

4. Міністерство освіти і науки України [Ministry of Education and Science of Ukraine]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> [in Ukrainian]

5. Nova ukrainska shkola: orhanizatsiia vzaemodii z batkami uchniv pochatkovoї shkoly (2020). [New Ukrainian school: organization of interaction with parents of primary school students] : navch.-metod. posibnyk. / T. M. Babko, O. A. Banakh, A. V. Vozniuk, T. A. Kolomoiets, L. H. Kudryk, O. M. Melnyk. K.: Vydavnychiy dim «Osvita», 208 s. <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivny> [in Ukrainian]

6. Nova ukrainska shkola (2018). [New Ukrainian school]: poradnyk dlia vchytelia / za zah. red. N. M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 160 s. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf> [in Ukrainian]

7. Osvita na osnovi zhyttievkykh navychok [Education based on life skills]. Advokatsiyni modul dlia kerivnykh kadriv. URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/21/108> [in Ukrainian]

8. Rozenberh, M. (2019). Nenasylntske spilkuvannia: mova zhyttia [Nonviolent communication] / Pereklad z anh. K.: Vydavnytstvo «Sofia», 288 s. <https://nashformat.ua/products/ebook-nenasylntske-spilkuvannya.-mova-zhyttya-627994> [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МИКОЛАЙЧУК Анжела Володимирівна – методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти, старший викладач кафедри педагогіки та психології Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Наукові інтереси: професійна підготовка педагогічних працівників.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MYKOLAYCHUK Angela Volodymyrivna – methodologist of the resource center for supporting inclusive education, senior lecturer of the department of pedagogy and psychology of the Volyn Institute of Postgraduate Pedagogical Education.

Scientific interests: professional training of teaching staff.

Стаття надійшла до редакції 05.10.2023 р.

УДК 378.147:811.111

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-262-266

ПУГАЧОВА Катерина Сергіївна –

аспірант кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті, Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6376-4305>
e-mail: puhachova.kateryna@vspu.edu.ua

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ВЧИТЕЛЯМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Ця стаття розглядає використання цифрових засобів вчителями іноземних мов для проведення оцінювання студентів. Основний акцент зроблено на чотирьох ключових аспектах: інтерактивні тести та вправи, онлайн-платформи для оцінювання, аналітичні інструменти та сучасні методики оцінювання. Аналізується, як кожен з цих підходів сприяє підвищенню об'єктивності, ефективності та інтерактивності оцінювання, а також розглядаються потенційні виклики, пов'язані з їх впровадженням. Стаття надає цінні вказівки щодо застосування цих технологій у навчальному процесі, підкреслюючи їхній внесок у розвиток комплексного розуміння мовних навичок та активне залучення студентів у процес навчання. Цифрові засоби надають учителям іноземної мови додаткові можливості для викладання навчального предмета, окрім тих, що пропонують паперові підручники. Вчителю важливо розуміти, що вони собою являють та як їх можна застосовувати під час роботи з учнями. Варто проводити оцінювання педагогічної цінності цифрових засобів, щоб з'ясувати, як вони відповідають принципам вивчення іноземних мов і поставленим учителем навчальним завданням. Цифрові засоби надають учителям іноземної мови додаткові можливості для викладання навчального предмета, окрім тих, що пропонують паперові підручники. Вчителю важливо розуміти, що вони собою являють та як їх можна застосовувати під час роботи з учнями. Варто проводити оцінювання педагогічної цінності цифрових засобів, щоб з'ясувати, як вони відповідають принципам вивчення іноземних мов і поставленим учителем навчальним завданням.

Ключові слова: цифрові засоби, оцінювання студентів, інтерактивні тести, онлайн-платформи, аналітичні інструменти, сучасні методики оцінювання.